

Sense exèrcit ni valors

JORDI
GALVES

@jordigalves

D'escritors i de polítics, n'he conegut, però, de militars, només un, i es deia Raimon Galí, oficial de la

República, un home menut i belaberrquí que havia escrit aquesta frase, la frase que pot ser malinterpretada, que és un risc per al lector amb prejudicis, però que fa pensar: "jo abans d'anar al meu compromís bèl·lic havia passat per l'Escola de la llibertat, de la responsabilitat, de la confiança de l'home en l'home, de l'amor a la Pàtria." Galí insistia en la necessitat irrenunciable, antropològica, del coneixement de la guerra, precisament perquè no es contradia amb el pacifisme, encara que només sigui per fer cas a la sentència llatina, ja que *si vis pacem, para bellum*. Al capdavant, ni els nostres enemics són diables dels Pastorets, ni nosaltres, els catalanoparlants, som àngels.

Fou un escriptor, un polític, mentor de Jordi Pujol i de Joan Raventós, però sobretot s'autoconsiderava un militar, un eixut home d'armes, un professional dels enfrontaments, de la violència, però també de pacificar, d'això que en diuen ara resolució de conflictes. Una persona que creia que amb la política no n'hi ha prou, i prou que ho veiem avui. La seva fou la vida d'un oficial d'artilleria, d'un militar convençut de la supremacia de la tècnica, de l'art, de la força dels canons, de la necessitat de la tecnologia i el coneixement, de la potència de l'arc per damunt de la cavalleria i de la infan-

teria. Fou militar i, conseqüentment, un combatent que contemplava el món en termes d'oposició, de conflicte. En el debat intel·lectual, la ploma de l'escriptor substituïa per motius tàctics el canoneig artiller. Infant, va quedar fascinat davant l'estàtua, el sabre a la mà, del general Prim, a Reus. "Si visqués no ens passarien totes les coses que ens afligeixen ara als catalans", li va dir en veu baixa el seu pare, el gran pedagog Alexandre Galí. La plasticitat de la imatge de l'heroi l'enlluerna i, d'acord amb el seu testimoni, li fa prendre una transcendental decisió, la de consagrar-se a l'exercici de les armes, com en una novel·la exaltada. El món de la milícia que ens descriu Galí és molt diferent del tòpic negatiu elaborat pel pacifisme i pels protagonistes, penedits, d'esdeveniments bèl·lics de totes les èpoques. És un àmbit on es troba l'honor i la valentia, la lleialtat, l'harmonia,

les amistats masculines. La responsabilitat en la defensa d'uns ideals. Per tot plegat no ens ha d'estranyar que, després de la Guerra Civil, i en qualitat d'antic component de l'organització patriòtica Palestra, la de Josep Maria Batista i Roca, Raimon Galí esdevingués un dels més destacats promotors i dirigents del jove *boy scout*. Un idealisme marcial que compensés, que sufoqués, la trepidant agitació de les masses en el gran drama de la Guerra Civil.

El militarisme de Galí rebutja el feixisme. Ben al contrari, se sent continuador dels valors del nostre president-militar, del coronel Francesc Macià, els d'una república catalana civilitzada, culta i europea, els valors rotunds de la democràcia. No oblidem que va ser company, durant el sindicalisme estudiantil dels anys anteriors a la guerra, de dos joves amics, Salvador Espriu i Bartomeu Rosselló-Pòrcel. Per aquest motiu, durant l'exili mexicà, no estalvia crítiques a Josep Carner ni als catalans que no van acceptar formar unitats militars catalanes. Unes unitats que poguessin combatre els alemanys al costat dels aliats i que, d'aquesta manera, poguessin reclamar un lloc per a Catalunya després del nou ordre internacional que augurava la més que segura derrota dels nazis. El testimoni de Galí és apassionant, perquè desfà qualsevol idealització de les gents de l'exili. Sent admiració pel grup de Joan Sales i els seus *Quaderns de l'Exili*, que propugnen un nacionalisme catalanista per als tres grans territoris del català; alhora rebutja l'intel·lectualisme estèril i defensa la creació d'un exèrcit al servei de les institucions catalanes. "Sense exèrcit propi és il·lusòria tota llibertat política" afirma. Però no es pot oblidar que fou molt crític amb Joan Fuster o Pere Quart i, en canvi, força comprensiu amb José Antonio Primo de Rivera. A l'altra plat de la balança afegim també que considerava Marta Mata i l'escola Rosa Sensat com la que va "buidar la pedagogia del pare —Alexandre Galí— de tots els seus valors morals i cívics". En això, mira, jo hi estic d'acord.

«El món de la milícia que ens descriu Galí és molt diferent del tòpic negatiu elaborat pel pacifisme»